

Hoe schrijf ik een betoog?

In een betoog wil je, net als tijdens een debat, anderen overtuigen om jouw standpunt in te nemen. Dit doe je door argumenten te brengen die jouw (opgelegde) mening ondersteunen. Je gaat er in een betoog vanuit dat de lezer het oneens is met jouw standpunt óf nog geen mening heeft over het onderwerp. Aan jou de taak de lezer te overtuigen om na het lezen van het betoog jouw standpunt in te nemen.

Het verschil tussen een betoog en een mondelinge discussie is dat je in een betoog de tegenargumenten van je lezer niet direct hoort, zoals je dat wel doet in een discussie met je docent, in de kantine of op je werk. Tijdens het geven van een betoog wil je deze mogelijk punten tegen je betoog alvast wel benoemen en weerleggen, om als het ware de wind uit de zeilen te nemen van de lezer en haar meteen te overtuigen van jouw standpunt. De grote vraag is: Hoe doe ik dit? Trainer Nadine geeft in onze blog over het schrijven van een betoog antwoord op de vragen: Wat is een goede stelling?, Hoe bedenk je sterke argumenten? en Hoe schrijf je je argumenten in een zo overtuigend mogelijke structuur op?

Vorbereiding

Voordat je een betoog kan gaan schrijven, heb je een onderwerp nodig om je betoog over te schrijven. Dit doe je door een stelling te kiezen. Een stelling is vaak een idee over hoe de wereld zou moeten zijn. Het bevat een idee over iets wat gedaan of veranderd moet worden. Aan de schrijver van het betoog is dan de keuze om dit een goed of een slecht idee te vinden. Vervolgens ga je op zoek naar argumenten die het beste aan het publiek uitleggen waarom jij het een goed of slecht idee vindt.

STELLING & STANDPUNT KIEZEN

Bij het kiezen van een stelling is het belangrijk dat je een goede stelling kiest. Je kan controleren of een stelling goed is door te kijken of hij aan de volgende zeven voorwaarden voldoet:

1. De stelling is controversieel (binnen de doelgroep)
2. De stelling is positief geformuleerd
3. De stelling is absoluut geformuleerd
4. De stelling is eenduidig
5. De stelling is een verandering van de huidige situatie
6. De stelling bevat géén argument
7. De stelling bestaat uit maximaal 15 woorden

Wil je weten waarom elk van deze 7 eisen belangrijk zijn, lees dan de hele uitleg over wat een goede stelling is [hier](#). Je kunt er ook meteen je kennis testen! Een voorbeeld van een goede stelling is: *Scholen moeten leerlingen betalen om naar school te komen.*

Na het kiezen van een stelling is het belangrijk te bedenken of je voor of tegen deze stelling bent. In andere woorden: vind je het een goed idee om leerlingen te betalen, of vind je dit helemaal geen goed plan? Daarna kan het zoeken naar argumenten beginnen!

Tip!

Wil je zeker weten dat je stelling goed is? Kies er dan één van onze [stellingenpagina](#). Alle stellingen zijn gesorteerd op onderwerp en niveau, dus er zit sowieso een goede stelling voor jou tussen!

Argumenten verzinnen

Een argument is niets anders dan een reden om iets wel of niet te doen. Als je een stelling hebt gekozen, begin je met afvragen wat je zelf van het onderwerp weet. Er is daarin een risico dat je belangrijke argumenten over het hoofd ziet. Daarom is het goed om altijd over onderstaande vragen na te denken:

- Over welk probleem gaat de stelling? Waarom is dat erg?
- Wat zijn de voordelen of nadelen?
- Wie zijn er bij de stelling betrokken? Is de verandering die komt door de stelling goed of slecht voor die mensen?

Als voorstander wil je beargumenteren dat het probleem heel erg is en dat jij de oplossing hebt. Verder wil je vertellen dat er meer voor- dan nadelen zijn aan de oplossing en dat de mensen die betrokken zijn positief beïnvloed worden.

Als tegenstander wil je beargumenteren dat er geen probleem is, of dat er wel een probleem is maar dat de stelling dit niet oplost. Je kan dan effectiviteit of uitvoerbaarheid aanvallen. Ook kan je de nadelen uitgebreid bespreken.

Tip!

Onze argumentatie-oefeningen helpen je een eind op weg om sterke argumenten voor of tegen een stelling te bedenken. Deze vind je [hier](#).

Nu terug naar de stelling over betaald naar school gaan. Het antwoord op de eerste vraag is: "Het probleem is dat er op dit moment veel mensen spijbelen. Dat is erg omdat dit ervoor zorgt dat er lagere cijfers worden gehaald, of iemand misschien wel helemaal zijn opleiding niet haalt. Als we leerlingen betalen, motiveren we ze om naar school te komen en pakken we dus het spijbelprobleem aan." Dit vormt een argument voor de stelling. Zo kan je ook nadenken over de andere vragen, en op die manier argumenten bedenken voor jouw betoog.

Voor een betoog is het handig om twee of drie argumenten te hebben die jouw standpunt onderbouwen, en één weerlegging te hebben voor een argument dat niet bij jouw standpunt past. Hoe je het beste een argument kan weerleggen lees je [hier](#).

Opbouw

Wanneer je een stelling, een standpunt en argumenten hebt, is het tijd voor het schrijven van het betoog. Een betoog heeft vaak een specifieke structuur, die wij ook wel de kop-romp-staartstructuur noemen. Deze naam geeft goed aan dat de romp het grootste stuk van het betoog vormt. Als dat dus niet zo is wanneer jij klaar bent met schrijven, is het goed om de inleiding of conclusie in te korten.

TITEL

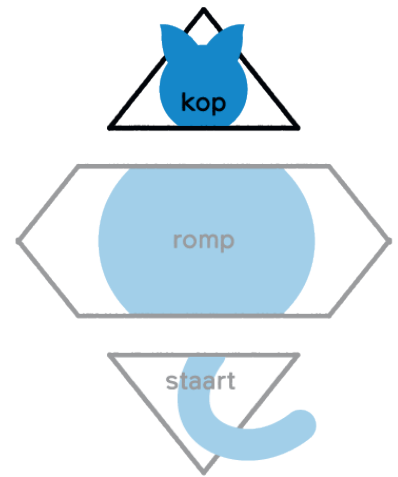
De titel van je betoog is de aandachtstrekker voor je publiek. Met de titel wil je de lezer prikkelen, zodat deze besluit jouw betoog te lezen. Daarom is het belangrijk dat in jouw titel duidelijk is wat het onderwerp van jouw betoog is en wat jouw mening daar over is. Laten we terug naar de stelling gaan: Scholen moeten leerlingen betalen om naar school te komen. Ik heb hierbij de volgende drie titels bedacht:

1. Slapend rijk op school
2. Minder spijbelaars & meer goede cijfers: een pleidooi voor het betalen van leerlingen
3. Schoolwerk moet ook altijd lonen

Wat is dan de meest aansprekende titel? Titel twee is het beste: die titel kondigt goed aan waar de tekst over gaat en het laat zien wat het standpunt van de schrijver is. Titel één is leuk, maar maakt het onduidelijk of de schrijver voor of tegen is en wáár de schrijver dan precies voor of tegen is. Titel drie is een stelling op zichzelf. Dat zorgt voor verwarring wanneer je later in de tekst de werkelijke stelling gaat introduceren.

INLEIDING (KOP)

De inleiding van een betoog bestaat meestal uit twee delen. In het eerste deel introduceer je het onderwerp aan de lezer. Je vertelt waarom het relevant is om het hier nu over te hebben in plaats van over een ander onderwerp. Zo is het voor de lezer logisch wanneer je de stelling introduceert. Nadat je de stelling expliciet genoemd hebt, vertel je aan de lezer wat jouw standpunt is. Je vertelt dus of je voor of tegen de stelling bent. Tot slot besteed je in de inleiding aandacht aan wat jij gaat doen in dit betoog. Je noemt de argumenten die je gaat gebruiken om jouw standpunt te onderbouwen. Gebruik hier hooguit vier argumenten die je met een woord of korte zin noemt. Verder vertel je natuurlijk ook of je tegenargumenten gaat behandelen.

Tip!

Op het moment dat je jouw argumenten een *label* geeft (een korte naam), wordt het makkelijker om ze kort te noemen. Ook is het dan makkelijk om terug te verwijzen naar een argument. Wil je weten hoe het precies zit met labelen? Klik dan [hier](#).

Tijdens het schrijven van je inleiding is het belangrijk in je achterhoofd te houden wie jouw betoog gaat lezen. Weten zij al veel van het onderwerp waar jij over schrijft? Dan kan je zogenaamd 'vakjargon' gebruiken. Is dit niet het geval, dan zul je meer uit moeten wijden als je een moeilijk woord of begrip gebruikt.

MIDDENSTUK (ROMP)

De focus in het middenstuk ligt op jouw argumenten op de meest overtuigende manier brengen. Je argumenten overtuigend maken kun je bijvoorbeeld doen met behulp van het AUB-model:

Argumenten uitwerken volgens AUB

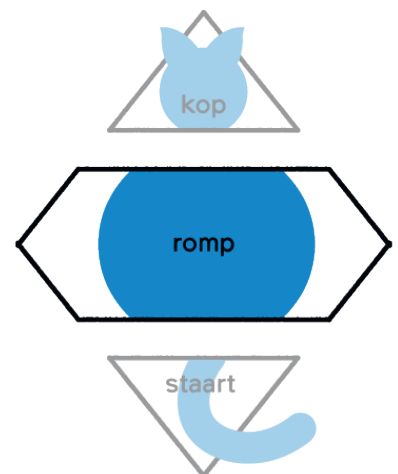
Een argument goed uitleggen doe je door het nemen van drie stappen:

1. Eerst zeg je wat het argument (A) is
2. Dan leg je het argument uit (U)
3. Tot slot geef je een voorbeeld: "Dit zien we bijvoorbeeld (B) bij..."

Je kunt deze drie stappen onthouden met het ezelsbruggetjes AUB. In een betoog kondig je jouw argument aan met een zin als: "Een belangrijk argument voor de stelling is..." Als je meerdere argumenten gebruikt, behandel dan per alinea één argument. Dat is fijn voor je eigen overzicht, maar ook die van de lezer. Je gebruikt signaalwoorden om alinea's met elkaar te verbinden, bijvoorbeeld: ook, ten tweede / ten derde, daarnaast. Na het noemen van je argument is het belangrijk dat je jouw argument uitlegt. Een goede uitleg vertelt waarom een argument waar is, en waarom een argument belangrijk is voor de stelling. Dit doe je het beste met woorden als 'want', 'omdat' en 'daarom'.

Als laatste wil je dat jouw argumenten gaan leven bij de lezer. Dit doe je door aansprekende voorbeelden te gebruiken die de lezer meteen voor zich kan zien. Op die manier creëer jij een beleving bij de lezer en bouw je een verbinding op met je publiek. Juist die verbinding moet er zijn om het publiek mee te krijgen en te overtuigen van je betoog. Een voorbeeld kan een persoonlijke anekdote zijn, maar het kan ook een feit, statistiek of voorbeeld uit de actualiteit zijn. (Hierbij is het dus ook weer van belang dat je voorbeelden kiest die passen bij de lezers van je betoog!)

Samengevat ziet dat er als volgt uit:

	Stap	Wat doet jij?	Voorbeeld
A	Argument	Je noemt je argument.	"Een belangrijk argument voor de stelling is dat het voor minder spijbelaars zorgt..."
U	Uitleg	Je legt je argument verder uit. Dit kun je doen door twee stappen te volgen: 1. Leg uit waarom het zo is. 2. Leg uit waarom dit belangrijk is.	"...want een betaling aan leerlingen zorgt ervoor dat ze gemotiveerd zijn om naar school te komen. Dat is goed omdat meer aanwezigheid op school zorgt voor betere schoolresultaten en dus een betere toekomst voor jongeren!"
B	Bijvoorbeeld	Bedenk nu zelf een voorbeeld dat het argument bij het publiek tot leven brengt.	"Uit onderzoek is gebleken dat mensen geld geven om naar de sportschool te gaan ervoor zorgt dat ze vaker gaan. Dit zal ook zo zijn bij leerlingen betalen om naar school te gaan."

Tegenargumenten weerleggen

Het verschil tussen een betoog en een debat is dat je in een betoog niet gelijk in kan gaan op de argumenten van je tegenstander. Nu kan het zo zijn dat een tegenstander van jouw stelling jouw betoog leest. Of dat iemand jouw betoog leest die nog niet weet of hij/zij voor of tegen is. Deze mensen denken tijdens het lezen: Maar dit ene argument kan je toch niet negeren? Om je betoog dus extra overtuigend te maken, is het goed het belangrijkste tegenargument van de stelling te noemen en te weerleggen.

Weerleggen doe je nadat je al jouw argumenten hebt gepresenteerd. Je kan een bruggetje maken naar de weerlegging door een zin als: "Een tegenargument dat we niet kunnen negeren is..." Vervolgens leg jij uit waarom dit argument niet klopt. Dit kan je doen met een nieuw argument of door een voorbeeld, feit of statistiek te noemen die aantoont waarom het argument niet klopt.

Een goede weerlegging volgt vier stappen:

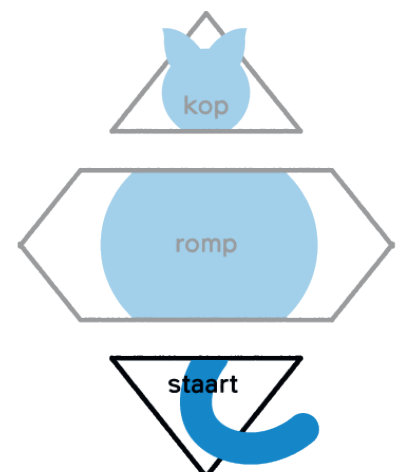
1. Aankondigen: welk argument ga je op reageren?
2. Samenvatten: wat is in één zin het argument waar je op gaat reageren?
3. Reageren: wat klopt er niet aan dit argument?
4. Conclusie: hoe heb jij dit argument weerlegd?

Hoe dit er precies uitziet in de praktijk, laten we zien in onze les tip 'weerleggen'. Die vind je [hier](#).

SLOT (STAART)

Nu je jouw argumenten mooi op een rijtje hebt gezet, is het belangrijk jouw betoog af te sluiten. Dit doe je door een slot te schrijven met een korte samenvatting van je verhaal, een sterke conclusie en een goede uitsmijter.

In de **korte samenvatting** noem je nog één keer kort jouw argumenten. Dit kan je doen door de labels die je ze hebt gegeven opnieuw te noemen. Zie het als een geheugensteuntje voor de lezer. Je noemt hier dus niet nog een keer de uitleg en het voorbeeld, alleen de naam van je argumenten! Uit deze samenvatting concludeer je dat de lezer dus wel jouw standpunt over moet nemen. Oftewel: door de argumenten die je besproken hebt moet de lezer wel overtuigd zijn van de stelling die je verdedigt. De **conclusie** is daarmee het inhoudelijke eindpunt van je betoog. Het kan sterk zijn om de stelling nog eens te noemen in dit stuk van het slot. Zo kan je bijvoorbeeld zeggen: "Met zoveel voorargumenten moet je eigenlijk wel voor zijn in de kwestie van het betalen van leerlingen om naar school te komen!"

Het is de bedoeling om na het middenstuk, de korte samenvatting en de conclusie de lezer al overtuigd te hebben. Nu wil je nog zorgen dat de lezer je tekst niet snel vergeet. Daarvoor is de **uitsmijter**. Het is mooi als je slot een opvallende relatie heeft met de inleiding: een mooie zin die voor de lezer op een verrassende manier samenvat wat jouw standpunt is of waarom jouw mening zo goed is. De uitsmijter is het laatste wat de lezer leest, dus is het voor jou als schrijver de laatste mogelijkheid om een blijvende indruk te maken!

Tip!

Wil je een voorbeeld uit de praktijk zien hoe een betoog? Kijk dan [hier](#) het voorbeeld van Pieter Derks, tegen de stelling: Een eenmalige zorgbonus is een goed idee.

Tip!

Wil je je betoog extra mooi aankleden om zo overtuigend mogelijk te zijn? Gebruik dan stijlmiddelen! Trainer Nadine doet het voor in [deze clip](#).

	Onderdeel	Inhoud	Valkuilen
KOP	Inleiding (eerste alinea)	<ul style="list-style-type: none"> • Aandachtstrekker • Onderwerp en context • Stelling • Standpunt (mening) van de schrijver (voor OF tegen) • Aankondiging van de argumenten 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen vermelding van onderwerp/ vraagstelling (doel van de tekst is dan niet duidelijk) • Argumentatie in de inleiding • Te veel achtergrond informatie in de inleiding (inleiding wordt te lang)
Romp	Uitwerking (tweede en volgende alinea's)	<ul style="list-style-type: none"> • Onderbouwing van de argumenten met bewijs (waarom is het waar + waarom klopt het) • Eventueel verwijzing naar bronnen of auteurs (in bron X staat, Het CBS zegt..., etc.) • Weerleggen van tegenargumenten <p>(!) Elk nieuw argument staat in een nieuwe alinea. Het weerleggen van tegenargumenten vormt ook een aparte alinea</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Een onvolledige onderbouwing van je argumenten geven (wel een A en een B, maar geen U) • Drogredenen gebruiken
Staart	Afronding (laatste alinea)	<ul style="list-style-type: none"> • Argumenten kort samenvatten • Conclusie (herhalen van je standpunt/mening) • Een uitsmijter (een zin waarmee je de lezer over de streep trekt) 	<ul style="list-style-type: none"> • Het standpunt wordt niet herhaald • Het slot is te lang • Er worden nieuwe argumenten genoemd in het slot

Werkblad betoog schrijven

	Titel	Uitwerking
Alinea 1	Aandachtstrekker (context)	We hebben een probleem namelijk...
	Stelling & standpunt	De stelling in dit betoog is daarom... Ik ben het met deze stelling eens/oneens.
	Aankondigen	In dit betoog ga ik...
Alinea 2	Argument 1 Uitleg Bijvoorbeeld	Mijn eerste argument is...
Alinea 3	Argument 2 Uitleg Bijvoorbeeld	Mijn tweede argument is...
Alinea 4	Argument 3 Uitleg Bijvoorbeeld	Mijn derde argument is...
Alinea 5	Weerlegging tegenargument	Het belangrijkste tegenargument is... Dat klopt niet want...
Alinea 6	Samenvatten argumenten	Mijn drie argumenten waren...
	Conclusie	Daarom ben ik het eens/oneens...
	Uitsmijter	